

P.Z. br. 170

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-12/58
URBROJ: 50301-04/32-25-7

Zagreb, 9. listopada 2025.

Hs**NP*012-01/25-01/3*50-25-4**Hs

HRVATSKA
SABOR

9-10-2025

012-01/25-01/3

50-25-4

65

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (predlagateljice: Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 012-01/25-01/3, URBROJ: 65-25-3, od 3. srpnja 2025.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (predlagateljice: Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji su predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijele Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru (u daljnjem tekstu: Predlagateljice), aktom od 2. srpnja 2025., iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se izmijeniti članak 14. Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 92/10., 23/13. i 143/13.; u daljnjem tekstu: Zakon) na način da se u stavku 3. toga članka propiše da je lista u skladu s načelom ravnopravnosti spolova ako je na listi najmanje 40 % pripadnika podzastupljenog spola te ako su žene i muškarci na listi istaknuti naizmjenice (tzv. „zip sustav“), a lista na kojoj nije zastupljeno najmanje 40 % pripadnika podzastupljenog spola i na kojoj žene i muškarci nisu istaknuti naizmjenice nije pravovaljana.

Nadalje, predlaže se da odredba stavka 4. toga članka glasi da političke stranke samostalno utvrđuju svoje stranačke liste i redoslijed na njima istaknutih kandidata na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim statutarnim odlukama te u skladu sa stavkom 3. toga članka.

U obrazloženju Prijedloga zakona, Predlagateljice ističu da se navedenim odredbama predlaže uvođenje tzv. „zip sustava“ te propisuje da liste koje nemaju 40 % podzastupljenog spola i „zip sustav“ nisu pravovaljane te da se također propisuje obveza da političke stranke u utvrđivanju redoslijeda kandidata na listama poštuju odredbe kojima se uvodi tzv. „zip sustav“.

Vezano za prethodno navedeni Prijedlog zakona, Vlada Republike Hrvatske ističe sljedeće:

Uvodno se ukazuje na odredbu članka 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske; u daljnjem tekstu: Ustav), prema kojoj su, između ostalih, jednakost, ravnopravnost spolova, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.

Nadalje se ukazuje i na ustavnu odredbu sadržanu u članku 14. Ustava, prema kojoj, između ostalih, svatko ima prava i slobode neovisno o spolu, kao i na odredbe članka 6. Ustava sukladno kojima je osnivanje političkih stranaka slobodno, a unutarnje ustrojstvo političkih stranaka mora biti sukladno temeljnim ustavnim i demokratskim načelima.

Zakonom se, između ostalog, uređuju pitanja koja se odnose na kandidiranje na izborima za članove Europskog parlamenta iz Republike Hrvatske.

Pravo predlaganja stranačkih lista za izbor članova u Europski parlament sukladno članku 14. stavku 1. Zakona, imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan objave odluke o raspisivanju izbora u „Narodnim novinama“. Stavkom 3. istoga članka propisano je da političke stranke samostalno utvrđuju svoje stranačke liste i redoslijed na njima istaknutih kandidata, na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim statutarnim odlukama, dok je stavkom 4. propisano da na listi kandidata mora biti toliko kandidata koliko se bira u Europski parlament, a prilikom sastavljanja liste predlagatelj je dužan voditi računa o načelu ravnopravnosti spolova.

Imajući u vidu prethodno navedene odredbe Ustava i Zakona, Vlada Republike Hrvatske smatra da se njima na odgovarajući način jamči ravnopravnost spolova prigodom kandidiranja na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, pritom poštujući pravo na slobodno političko djelovanje zajamčeno Ustavom i autonomiju političkih stranaka, odnosno birača kada predlažu kandidacijske liste na tim izborima.

Dodatno Vlada Republike Hrvatske ističe kako je upravo radi postizanja ravnopravnosti spolova kod kandidiranja, između ostalog, i na izborima članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske, člankom 35. Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, br. 82/08., 125/11., 20/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 69/17.), propisano da će se političke stranke i drugi ovlašteni predlagatelji koji prilikom predlaganja lista kandidata/kinja za članove u Europski parlament ne poštuju načelo ravnopravnosti spolova

utvrđeno člankom 15. istoga Zakona i ne vode računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na izbornim listama sukladno članku 12. toga Zakona, kazniti za prekršaj novčanom kaznom.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske ne prihvati.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Sanjina Rukavinu, Vedranu Šimundžu Nikolić, Fadilu Bahović i Ivana Crnčeca.

REPUBLIKA HRVATSKA
2
PREDsjedNIK
Vlada Republike Hrvatske
ZAGREB
mr. sc. Andrej Plenković